

Inspirationsmaterial för att prata om barns rapport till FN med barn och unga

1. Film om barnkonventionen

Syfte: Alla får grundläggande information om barnkonventionen

Material:

Youtube:

- [Barnets rättigheter med Anna och Alvar](#) (UNICEF Sverige, Målgrupp: åk 1–6, förskola)
- [Om barnkonventionen](#) (UNICEF Sverige, Målgrupp: åk 5 och uppåt)

Tid: 5-10 min

Gör så här:

Titta på filmen och diskutera innehållet i smågrupper eller med hela gruppen.

2. Vilken rättighet är viktigast för mig?

Syfte: Lära känna olika rättigheter och fundera vad som är viktigast för en själv och varför.

Material:

- [10 olika rättigheter](#) (kan laddas ned från Rädda Barnens OneDrive, målgrupp åk 1-6, förskola)
- [Alla rättigheter i barnkonventionen](#) (UNICEFs bilder, kan laddas ned från Rädda Barnens OneDrive, målgrupp åk 5 och uppåt)

Tid: 15 min

Gör så här:

Elever kan jobba i smågrupper. Om ni använder 10 rättigheter får deltagarna placera rättigheterna i gruppens viktighetsordning. Den gruppen tycker är viktigast längst upp och ända ner till minst viktigast så att det bildar en pyramid.

Om ni använder alla rättigheter får alla i gruppen välja 3 rättigheter som är viktigast för dem. Prata gärna i gruppen varför ni valde just de 3 rättigheter.

Kom ihåg att alla artiklar är egentligen lika viktiga, det finns inga rätt eller fel!

3. Film om åländska barns rapport till FN

Syfte: Alla får grundläggande information om åländska barns rapport till FN

Material:

- [Film om åländska barns rapport till FN](#) (kan laddas ned från Rädda Barnens OneDrive)

Tid: 5-10 min

Gör så här:

Titta på filmen och diskutera innehållet i smågrupper eller med hela gruppen.

Tips! Efter filmen kan yngre barn jobba med att ta fram egna barnrättskort! [Kortbas](#) kan laddas ned på Rädda Barnens OneDrive. Läraren kan också läsa högt resultat och citat från barnens rapport.

4. Följer Åland Barnkonventionen?

Syfte: Bekanta er med Åländska barns rapport till FN. Koppla barnkonventionen till egen vardag och undersöka svagheter och styrkor som Åland/Finland har utifrån barnkonventionen. Att få insikt i hur FN:s barnrättskommitté arbetar och fungerar.

Med yngre barn kan ni fokusera på att fundera på hälsningar ni har till vuxna som ska se till att alla barn får sina rättigheter.

Material:

- [Åländska barns rapport till FN](#) (kan läsas online eller laddas ned från Rädda Barnens OneDrive eller hemsida)
- [10 olika rättigheter](#) (kan laddas ned från Rädda Barnens OneDrive, målgrupp åk 1-6, förskola)
- [Alla rättigheter i barnkonventionen](#) (UNICEFs bilder, kan laddas ned från Rädda Barnens OneDrive, målgrupp åk 5 och uppåt)
- [Kort info om FN:s barnrättskommitté](#) (om det finns frågor. Kan laddas ned från Rädda Barnens OneDrive)

Tid: 20-30 min

Gör så här:

Dela in elever i smågrupper. Låt alla grupper bekanta sig med Åländska barns rapport till FN (online eller som utskrift). Alternativt kan läraren läsa högt resultat och citat från barns rapport.

Dela sedan ut lappar med rättigheter i barnkonventionen. Be eleverna att tänka på det de har läst i barnens rapport till FN och utifrån det:

- välja ut 3 artiklar som de tror att Åland/Finland är bäst på att följa
- 3 artiklar som de tror att Åland/Finland är sämst på att följa.

Diskutera tillsammans varför eleverna valt som de gjort. Vad skulle kunna förändras? Vems ansvar är det i så fall? (Eget ansvar, kommunen, staten?) Efter övningen kan ni prata om hur FN:s barnrättskommitté övervakar Finland/Åland och andra länder så att de faktiskt följer barnkonventionen. FN:s barnrättskommitté granskar Finland vart femte år och Åländska barns rapport är ett sätt att ge FN information om hur Åland och Finland följer barns rättigheter, utifrån barns perspektiv. Efter att ha läst olika rapporter från Åland och Finland ger barnrättskommittén förslag på hur Finland skulle kunna jobba bättre med att följa barnkonventionen. Trots att Finland ofta anses vara bra på att följa barnkonventionen får staten en del kritik och rekommendationer från kommittén.

Tidigare har Finland fått kritik t.ex. om

- de otillräckliga mentalvårdstjänsterna för barn
- utbredda sexuella och könsrelaterad trakasserier mot flickor
- sexuellt utnyttjande och trakasserier i digitala medier
- barn inte hörs/deras åsikter inte respekteras i frågor som rör dem
- diskriminering av barn som hör till minoriteter

5. Skapa en affisch om en rättighet/rättigheter som Åland eller Finland måste jobba med

Syfte: Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få sina röster hörda i frågor som påverkar dem, få sina röster hörda ifall de upplever att deras rättigheter inte uppfylls.

Material:

- Stort papper
- Tuscher eller penslar och färger

Tid: 20 min eller mer

Gör så här:

Ta fram en stor affisch tillsammans om en rättighet ni tänker Åland behöver jobba med. Det kan hängas upp på väggen sen så även de andra får se. Om ni vill kan ni använda färdiga lappar med rättigheter (som används i övning 4).

Alternativt kan ni också ta fram en affisch med en rättighet/rättigheter som är särskilt viktiga för er!

Du kan även pyssla [ett rättighetskort till dig](#) eller [till en kompis!](#) Kortet kan påminna dig själv eller din kompis om en eller flera rättigheter som ni och alla andra barn i världen har!

Info: Historisk rapport från åländska barn till FN

Vart femte år skickar Finland in en rapport till FN om hur barn har det i Finland. Sedan arbetar FN fram en lista med saker som måste göras, så att barn i Finland ska få det bättre. Men FN vill inte bara veta de vuxnas åsikter, utan FN vill också ta del av barns (alla som är under 18 år) tankar och åsikter. Nu har barn på Åland för första gången arbetat fram en egen rapport om barns tankar om livet, vardagen och barns rättigheter på Åland. Denna rapport är alltså historisk då det är första gången Åland och barnen skriver en egen rapport.

Barnkonventionspiloterna (14-17 år) från sommaren 2020 och barn från Rädda Barnens styrelse har jobbat med åländska barns rapport till FN. Nu finns hela rapporten på Rädda Barnens hemsida. Rapporten har tre olika delar:

1. Enkät till barn på Åland om barns rättigheter

För att få in åsikter från andra barn och unga så gjorde vi, barn som är aktiva inom Rädda Barnen, en enkät som alla under 18 år fick möjlighet att svara på.

Totalt fick vi 355 svar från barn i åldrarna 6-17 år. I enkäten frågade vi bland annat om barnen själva fick bestämma, vad skulle de då göra för att Åland ska bli bättre för barn och unga. Några återkommande svar på frågan var bland annat att ingen ska utsättas för mobbning, att alla ska ha tillgång till fritidsaktiviteter och att alla barn ska ha råd att må bra.

2. Inflyttade barn på Åland

Den 30 juni 2020 ordnade vi ungdomskaffe för inflyttade barn. Det kom personer från olika länder. Vi hade en person som dokumenterade diskussionen och anteckningarna från mötet är en del i rapporten till FN.

De personer som deltog i ungdomskaffet sa sina synpunkter om hur det var att vara nyinflyttad. Här är några av deras citat: "Det var chockande", "svårt att vänja sig med en liten stad/mindre folk", "svårt att lära sig språket", "man är rädd för att säga fel" & "vissa personer skrattar/retar en, och man kan inte försvara sig eftersom man inte kan språket". Vi tänkte att det skulle ha varit bra om det skulle finnas läger för inflyttade barn, mera butiker, mer folk och mera aktiviteter just för oss, så att vi har någonstans där vi kan känna tillhörighet.

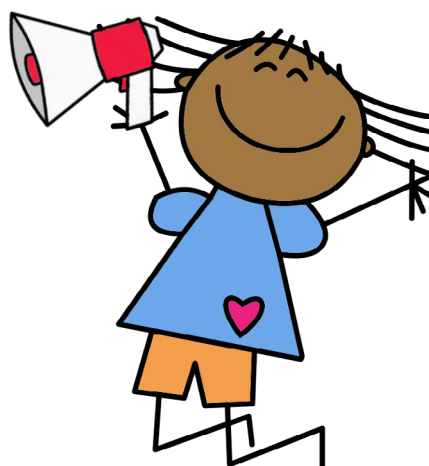

3. Barn med separerade föräldrar

Vi frågade 64 barn med skilda föräldrar: Har dina föräldrars separation påverkat hur du mår? Vi som frågade är själva ungdomar med skilda föräldrar. Undersökningen var en del av vårt arbete som Barnkonventionspiloter på Rädda Barnen Åland sommaren 2020.

Generellt har barnen det bra eftersom de har tillgång till bra livsstandard såsom mat, hus och oftast kärlek. Det som det behövs mera av är en stor mängd information vid själva separationen och tiden efter för barnen. En annan brist är att barn inte alltid får höras i frågor som rör dem. Enligt Barnkonventionen artikel 12 står det "barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Detta är alltså någonting som Åland måste jobba på. Vi tycker också att det behövs flera personer på Åland som är tillgängliga hela tiden och jobbar med detta som man som barn kan prata med eftersom det är en brist på sådana. Kanske en stödperson eller någon utbildad?"

ÅLÄNDSKA BARNES RAPPORT TILL FN FINNS PÅ RÄDDA BARNENS HEMSIDA RADDABARNEN.AX

<https://raddabarnen.ax/for-barn-unga/engagera-dig/barnens-egen-rapport-till-fn/>

GE OSS FEEDBACK OM MATERIALET:

<https://forms.office.com/r/20GK6KgUni>

HAR DU FRÅGOR ELLER KOMMENTARER? TA KONTAKT!

Rädda Barnen på Åland
Jonna Varsa

jonna@raddabarnen.ax, +358 457 344 8483